

Sygn. akt I C 3455/17

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, I Wydział Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Justyna Smolińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Wyrozębska

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2017 r., w O., na rozprawie,

sprawy z powództwa Kancelarii (...) S.A. z siedzibą w K.

przeciwko J. K.

o zapłatę

I zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 4 123,91 zł (cztery tysiące sto dwadzieścia trzy 91/100) zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 25 listopada 2016 r. do dnia zapłaty;

II w pozostałym zakresie oddala powództwo;

III zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1218,84 (jeden tysiąc dwieście osiemnaście 84/100) zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności w punkcie I i III.

SSR Justyna Smolińska

Sygn. akt I C 3455/17

UZASADNIENIE

Powódka Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. wniosła o zasądzenie od pozwanej J. K. kwoty 13196,99 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 listopada 2016r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że pozwana zawarła z (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. umowę, której przedmiotem było udzielenie pożyczki pieniężnej w kwocie 6000 zł. Następnie na mocy umowy cesji pierwotny wierzyciel dokonał przelewu przysługującej mu wobec pozwanej wierzytelności na rzecz strony powodowej. Powód wskazał, iż na dochodzona kwotę 13196,99 zł składają się należności z tytułu: kwoty pożyczki – 6000 zł, prowizji – 8953,08 zł oraz opłaty windykacyjne – 120 zł. Powód bezskutecznie wzywał pozwaną do zapłaty dochodzonej należności.

Pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew, nie podjęła obrony w sprawie i nie stawiała się na rozprawę mimo prawidłowego zawiadomienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana zawarła z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. Umowę Ramową P. nr (...). Umowa ta nie uwzględniała wysokości zobowiązania pozwanej i konkretnych warunków jego spłaty. W § 3 ust. 9 zawarto zapis, że po zaakceptowaniu każdego

wniosku Pożyczkobiorcy przez Pożyczkodawcę, Pożyczkodawca przesłał Formularz Informacyjny dotyczący każdej pożyczki, który będzie integralną częścią niniejszej Umowy Ramowej P..

Kwota pierwszej i każdej kolejnej pożyczki, udzielonej na podstawie Umowy Ramowej P. miała zostać przekazana na rachunek bankowy Pożyczkobiorcy bezzwłocznie po przesłaniu Pożyczkobiorcy przez Pożyczkodawcę elektronicznego powiadomienia o decyzji w sprawie wniosku o pożyczkę, Formularza Informacyjnego wraz z harmonogramem spłat oraz terminem spłaty pożyczki za pośrednictwem wiadomości SMS przesłanej na numer telefonu komórkowego Pożyczkobiorcy i/lub za pośrednictwem wiadomości e-mail na adres e-mail Pożyczkobiorcy określony w trakcie procesu rejestracji lub na chronione hasłem konto użytkownika (par. 3 ust. 11 umowy).

W ust. 1 § 4 zawarto zaś zapis, że każda pożyczka udzielana przez Pożyczkodawcę jest oprocentowana według stopy zmiennej w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Odsetki zwiększają sumę zadłużenia z tytułu pożyczki i spłacane są łącznie z kolejnymi ratami pożyczki (...) a za udzielenie i wypłatę pożyczki naliczana jest prowizja od kwoty środków pieniężnych wypłaconych przez Pożyczkodawcę dla Pożyczkobiorcy.

Na podstawie umowy pozwanej udzielono pożyczki w kwocie 6000 zł. Środki przekazano na rachunek pozwanej w dniu 28 kwietnia 2015r.

(dowód: umowa ramowa pożyczki k. 19 - 22, potwierdzenie przelewu k. 23).

Pozwana nie wywiązała się z zobowiązania w pełnej jego wysokości. Dokonała wpłaty jedynie w wysokości 1876, 09 zł.

(bezsporne).

Następnie na skutek umowy przelewu wierzytelności z dnia 24 października 2016r. kredytodawca przeniósł na rzecz powódki wierzytelność wobec pozwanej wraz z wszelkimi prawami z nią związanymi.

(dowód: umowa przelewu wierzytelności k. 14 - 15, wyciąg z załącznika do umowy k. 16).

Pismem z dnia 2 listopada 2016r powódka zawiadomiła pozwaną o dokonanej cesji wierzytelności. Dodatkowo wzywała ją do spłaty dochodzonej niniejszym pozwem wierzytelności.

(dowód: zawiadomienie o dokonaniu cesji k. 17v., wezwanie k. 17).

Sąd zważył, co następuje:

Na podstawie zebranego materiału dowodowego roszczenie powódki zasługiwało na uwzględnienie w części.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów, których prawdziwość nie budziła wątpliwości.

Podać należy, że zgodnie z art. 339 § 2 kpc w wypadku wydania przez sąd wyroku zaocznego, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W niniejszej sprawie powódka opierała swoje roszczenie na zapisach umowy przelewu wierzytelności oraz umowy ramowej pożyczki zawartej z pozwaną.

Z treści umowy cesji z dnia 24 października 2016r. wynika, że powódka nabyła od (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. wierzytelności wskazane w załączniku nr 1a i 1b wraz z wszelkimi prawami z nimi związanymi. Wśród przeniesionych wierzytelności znajdowała się również wierzytelność wobec pozwanej, którą określono na kwotę 13196,99 zł (poz.(...)).

Jednocześnie podkreślić należy, iż ze zgromadzonych w sprawie materiałów wynika, że zadłużenie pozwanej z tytułu kapitału wynosiło jedynie 4123,91 zł, albowiem po otrzymaniu od pożyczkodawcy kwoty 6000 zł dokonała ona spłaty w kwocie 1876,09 zł.

Zdaniem Sądu roszczenie powódki, ponad wskazaną wyżej kwotę nie zostało w żaden sposób wykazane. Powódka nie wykazała bowiem słuszności swojego roszczenia w części obejmującej koszty wezwań pozwanej do zapłaty. Poza zawiadomieniem o dokonaniu cesji i wezwaniem do zapłaty, powódka nie przedstawiła jakichkolwiek pism świadczących o dalszej korespondencji z pozwaną. Brak jest zatem podstaw do przyjęcia, że za wyjątkiem wskazanych pism były kierowane do pozwanej jakiegokolwiek inne wezwania czy monity. A. analizowanego postanowienia związana jest z wysokością zastrzeżonej kwoty, która nie jest w żaden sposób uzasadniona informacją zawartą we wzorcu umowy o poniesionych przez pożyczkodawcę kosztach. Zdaniem sądu podana wysokość opłaty nie znajduje odzwierciedlenia w rzeczywistości poniesionych przez pożyczkodawcę kosztach czy też nakładzie pracy i nie jest uzależniona od ich wysokości, dając możliwość obciążenia konsumenta dodatkową opłatą nawet w sytuacji, gdy wykonane czynności generowały wydatki znacznie poniżej kwoty przewidzianych we wzorcu umownych. Stanowi to asymetryczne, niekorzystne dla konsumenta unormowanie jego praw i obowiązków, a tym samym rażąco narusza jego interesy.

Warto w tym miejscu przywołać trafne orzecznictwo sądów orzekających w sprawie uznania wzorca umowy za niedozwolony, albowiem w tego typu sprawach wielokrotnie zajmowano się analizą podobnych wzorców umownych. W wyroku z 23 kwietnia 2013r. (sygn. akt VI ACa 1526/12) Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził chociażby że koszty działalności windykacyjnej pokrywane powinny być z odsetek za uchybienia w płatności poszczególnych rat kredytu, na tym polega ryzyko gospodarcze, że nie wiadomo z góry, ilu konsumentów nie będzie spłacało swych kredytów. Działalność windykacyjna, jako część działalności banku powinna być opłacalna dla tegoż banku, ale też nie naruszać rażąco interesów klienta. Poszczególne czynności z zakresu windykacji powinny być wycenione realnie, w oparciu o rzeczywistość ponoszone koszty, a w przedmiotowej sprawie już na pierwszy rzut oka widać, że tak nie jest, o czym świadczy zróżnicowanie opłat za dokonanie tej samej czynności.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż żądana przez powódkę należność z tytułu kosztów windykacji jest znacznie zawyżona i w żaden sposób niewykazana.

Jednocześnie w ocenie Sądu powódka nie wykazała, aby przysługiwało jej względem pozwanego żądanie z tytułu prowizji za udzielenie pożyczki w kwocie 8953,08 zł. Wskazać bowiem należy, iż kwota dochodzona z tego tytułu przez powódkę znacząco przewyższa kapitał wypłacony pozwanej z tytułu pożyczki. Nie sposób zatem przyjąć, że pozwana wyraziła zgodę na prowizję w tak znacznej wysokości. Przedłożona do akt umowa ramowa, zawarta przez pozwaną z pierwotnym wierzycielem, nie uwzględniała bowiem wysokości zobowiązania pozwanej i konkretnych warunków jego spłaty. Pomimo, iż w umowie wskazano, że za udzielenie i wypłatę pożyczki naliczana jest prowizja, to nie wskazano w jaki sposób i od jakiej kwoty będzie ona naliczana. Z tego względu brak jest podstaw do przyjęcia, że choć zawierając umowę pozwana godziła się na poniesienie dodatkowych kosztów, to nie była świadoma wysokości należności wynikającej z tego tytułu.

Należy również wskazać, że niedookreślenie wskazanej opłaty w umowie uzasadnia poddanie takiej umowy ocenie pod kątem zgodności z zasadami współzycia społecznego i zgodności z prawem. Do zasad tych odnoszą się z kolei trzy przepisy: art. 5 k.c., (który stanowi, że nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współzycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony), art. 58 k.c. (§1 - czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. § 2 - nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego.) oraz art. 3531 k.c. (strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego).

Z kolei za naruszenie zasad współżycia społecznego należy rozumieć zawarcie umowy sprzecznej z uczciwością i rzetelnością kupiecką lub takiej, która kształtować będzie wzajemne stosunki między stronami w sposób ewidentnie urągający słuszności (tak Agnieszka Rzetecka-Gil, Kodeks Cywilny. Komentarz. Zobowiązania – część ogólna, LEX/el., 2011).

Należy także zauważyć, że obiektywnie niekorzystna dla jednej strony treść umowy spowoduje uznanie jej za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego dopiero wówczas, gdyby do ewidentnie krzywdzącego ukształtowania stosunków umownych doszło przy świadomym lub tylko spowodowanym niedbalstwem wykorzystaniu przez powoda swojej silniejszej pozycji. Wynika to z okoliczności, że umowa zawarta przez stronę działającą pod presją faktycznej przewagi kontrahenta nie może być uznana za wyraz w pełni swobodnej i rozważnie podjętej przez nią decyzji (podobnie wyrok SN z dnia 18 marca 2008 r., IV CSK 478/07).

We wskazanej umowie powódka zajmowała dominującą pozycję względem pozwanej i będąc tego świadomą zawarła z pozwaną umowę uwzględniającą tak znaczne wynagrodzenie prowizyjne. Wskazać ponadto należy, iż powód w żaden sposób nie wykazał, w jaki sposób dochodzoną kwotę wyliczył.

Wyjaśnić trzeba, że domniemanie ustanowione w art. 339 § 2 kpc, a dotyczące zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy „nie zwalnia powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Sąd obowiązany jest bowiem, nawet przy uznaniu twierdzeń powoda za prawdziwe, dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, z punktu widzenia prawa materialnego” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 06 czerwca 1997r., I CKU 87/97, Prok. i Pr. 1997/10/44). Z treści przywołanego przepisu wynika bowiem, iż twierdzeń powoda nie przyjmuje się za prawdziwe, jeśli budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W tym stanie rzeczy zdanie się powódki na niezaprzeczenie jej twierdzeń przez pozwaną nie zwalniało jej od wykazania, choćby minimum okoliczności przemawiających za zasadnością żądania ponad kwotę kapitału wypłaconego pozwanej. Podkreślić należy, iż w przedmiotowym postępowaniu strona powodowa reprezentowana była przez profesjonalnego pełnomocnika, który powinien był być świadomy wystąpienia negatywnych konsekwencji procesowych, w przypadku gdy powołuje mniej dowodów niż tego wymaga materialnoprawna podstawa zgłoszonego roszczenia.

Nadto, wskazać należy, iż w sprawach cywilnych rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy – obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (por. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz pod red. A. Zielińskiego, Wydawnictwo C.H. Beck, wyd. 6, Warszawa 2012, s. 431).

Z tych przyczyn, w ocenie Sądu powódce, z tytułu wierzytelności wobec pozwanej, należąca jest kwota 4123,91 zł jako odpowiadająca udzielonej pozwanej pożyczce, pomniejszonej o dokonaną przez nią spłatę (6000 zł – 1876,09 zł). Wobec powyższego wskazaną powyżej kwotę zasądzono na rzecz powódki, o czym orzeczono w punkcie I wyroku.

Od powyższego, na podstawie art. 455 i art. 481 kc, należało zasądzić odsetki ustawowe od dnia 25 listopada 2016r. do dnia zapłaty, uwzględniając w tym zakresie żądanie pozwu.

W pkt II wyroku powództwo w pozostałej części oddalono jako niezasadne.

Zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 kpc zasadą odpowiedzialności strony przegrywającej za wynik procesu powódce, jako stronie wygrywającej, należy się zwrot kosztów procesu od pozwanego według norm przepisanych stosownie do wyniku sporu – art. 100 kpc. Jako że poniesione przez powódkę koszty procesu wyniosły 3900,30 zł (opłata 300 zł, koszty zastępstwa procesowego 3600 zł), zaś wygrała ona proces w ok. 31,25%, należało zasądzić od pozwanej na jej rzecz kwotę 1218,84 zł.

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi w pkt I i III rygor natychmiastowej wykonalności (pkt IV wyroku).

SSR Justyna Smolińska